

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 15.12.2005
KOM(2005) 649 v konečnom znení

2005/0259 (CNS)

Návrh

NARIADENIE RADY

**o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach
vyživovacej povinnosti**

(predložený Komisiou)

{SEK(2005) 1629}

ODÔVODNENIE

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Všeobecný kontext

1.1.1. V rámci Európskej únie

V záveroch stretnutia, ktoré sa konalo v Tampere 15. a 16. októbra 1999, Európska rada požiadala, aby sa prijali spoločné osobitné procesné pravidlá s cieľom zjednodušiť a urýchliť riešenie cezhraničných sporov a aby sa zrušili opatrenia potrebné v dožiadanom štáte na uznanie a výkon rozhodnutí vydaných v členských štátoch vo veciach výživného.

Program vzájomného uznávania v civilných veciach, prijatý 30. novembra 2000¹, obsahuje požiadavku na zrušenie konania o exequatur v prospech veriteľov výživného, ktorí už môžu využívať nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „Brusel I“)². Tento program napokon všeobecne uvádza, že bude „*niekedy potrebné, ba dokonca nevyhnutné, ustanoviť na európskej úrovni určité procesné pravidlá, ktoré budú predstavovať spoločné minimálne záruky*“, s cieľom „*zameriť sa na určitú harmonizáciu konania*“. Predvída prijatie sprievodných opatrení vzájomného uznávania s cieľom „*dosiahnutia čo najúčinnšieho výkonu v dožiadanom štáte súdnych rozhodnutí vydaných v inom členskom štáte*“, najmä umožnením „*presného určenia majetku dlžníka, ktorý sa nachádza na území členských štátov*“ alebo umožnením zaradenia vzájomného uznávania „*do rámca lepšej spolupráce medzi justičnými orgánmi členských štátov*“ a, napokon, týkajúcich sa „*harmonizácie kolíznych noriem*“.

Relevanciu tohto programu Európska rada znovu potvrdila v novembri 2004 pri prijatí „*Haagskeho programu*“³, v ktorom zdôrazňuje, že „*pokračovanie uplatňovania programu opatrení vo veciach vzájomného uznávania musí byť prioritou v nadchádzajúcich rokoch, aby bolo zaručené jeho dokončenie do roku 2011.*“

Rada a Komisia prijali 2. a 3. júna 2005 spoločný akčný plán, ktorý premieňa Haagsky program do podoby konkrétnych činností a ktorý v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach uvádza prijatie „*návrhov vo veciach vyživovacej povinnosti*“⁴ v roku 2005.

¹ Ú. v. ES C 12, 15.1.2001.

² Ú. v. ES L 12, 16.1.2001.

³ Ú. v. EÚ C 53, 3.3.2005.

⁴ Dokument Rady Európskej únie č. 9778/2/05 REV 2 JAI 207.

1.1.2. Na medzinárodnej úrovni

Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného⁵ tiež začala práce v oblasti vyživovacej povinnosti, s cieľom modernizovať existujúce dohovory⁶. Tri zasadnutie zvláštnej komisie v máji 2003, júni 2004 a apríli 2005 boli venované vypracovaniu nového všeobecného dohovoru o vyživovacej povinnosti. Štvrté zasadnutie zvláštnej komisie je plánované na jún 2006, s cieľom uskutočniť možné diplomatické zasadnutie v priebehu prvého polroka 2007. Európske spoločenstvo sa aktívne zúčastňuje na týchto rokovaníach.

Prepojenie medzi rokovaniami v Haagu a prácou Spoločenstva sa musí zamerať na hľadanie novej súčinnosti medzi oboma projektmi, ktoré nie sú nezlučiteľné, ale koherentné a navzájom sa dopĺňajúce, ako to Európska rada pripomenula v Haagskom programe.

Spoločenstvo teda musí byť schopné prijať koherentnú stratégiu v rámci medzinárodných rokovaní a súčasne musí pokračovať vo svojom úsilí vytvoriť vo svojom rámci skutočný priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Haagska konferencia predstavuje pre Spoločenstvo medzinárodné fórum, ktoré umožňuje rozvíjanie politiky spolupráce s tretími štátmi v oblasti civilnej justície. Fórum pre výmenu názorov a dialóg, ktorý Konferencia poskytuje, predstavuje zdroj inšpirácie neoceniteľnej hodnoty pre prácu Spoločenstva. Okrem toho nie je vylúčené, že v niektorých špecifických oblastiach by rokovania v Haagu mohli dosiahnuť výsledky, ktoré by Európska únia mohla prevziať.

Úroveň integrácie medzi členskými štátmi v porovnaní s tretími štátmi a rozsah cieľov sledovaných Európskou úniou však vyvolávajú potrebu hľadať osobitné riešenia na úrovni Spoločenstva. Spolupráca medzi členskými štátmi, ktoré majú k dispozícii nie len koherentnejší a úplnejší systém noriem právomoci a uznávania rozsudkov, ale aj fungujúcu európsku justičnú sieť, môže byť určite užšia ako s tretími štátmi.

1.2. Ciele návrhu

Cieľom návrhu je odstrániť všetky prekážky, ktoré dnes ešte stále bránia vymáhaniu výživného v rámci Európskej únie. Určite neodstráni ekonomickú a sociálnu neistotu, ktorá postihuje niektorých dlžníkov výživného a pripravuje ich o zamestnanie a pravidelné príjmy, brániac im plniť ich povinnosti, ale umožní vytvoriť právne prostredie primerané oprávneným nárokom veriteľov výživného. Títo musia mať možnosť získať jednoducho, rýchlo a vždy keď je to možné bez nákladov exekučný titul spôsobilý voľného obehu v európskom justičnom priestore a skutočne umožniť pravidelnú platbu výživného.

Tento nový európsky právny poriadok si vyžaduje opatrenie, ktoré sa neobmedzí len na kozmetickú úpravu súčasných mechanizmov; musia sa prijať ambiciózne opatrenia vo

⁵ Internetová stránka: <http://www.hcch.net>.

⁶ Haagsky dohovor z 24. októbra 1956 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť k deťom; Haagsky dohovor z 15. apríla 1958 o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti k deťom; Haagsky dohovor z 2. októbra 1973 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť, ktorým sa vo vzťahoch medzi zmluvnými štátmi nahrádza dohovor z 24. októbra 1956; Haagsky dohovor z 2. októbra 1973 o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti, ktorým sa vo vzťahoch medzi zmluvnými štátmi nahrádza dohovor z 15. apríla 1958. K tomuto zoznamu je potrebné pridať Newyorský dohovor z 20. júna 1956 o vymáhaní výživného v cudzine, dojednaný v rámci OSN.

všetkých hlavných oblastiach justičnej spolupráce v občianskych veciach: medzinárodná právomoc, rozhodné právo, uznávanie a výkon, spolupráca a odstránenie prekážok pre bezproblémový priebeh konania. Tieto komplexné riešenia okrem toho musia byť obsiahnuté v jedinom právnom nástroji.

Toto opatrenie sa riadi tromi požiadavkami:

1.2.1. Zjednodušiť život občanov.

Jednoduchosť sa požaduje v prvom rade vo vedení konania o určenie výživného. Pravidlá medzinárodnej právomoci nariadenia Brusel I už poskytujú veriteľovi výživného možnosť konať pred orgánom v jeho blízkosti, ale situáciu možno ešte zlepšiť a odstrániť niektoré nejasnosti. Po vydaní rozhodnutia sa musia prijať opatrenia, aby mohlo nadobudnúť rovnakú vykonateľnosť ako má v členskom štáte pôvodu a to bez formalít. Tak sa dosiahne cieľ odstránenia „medzistupňa opatrení“.

Všeobecnejšie, a to v každej etape procesu vymáhania výživného, treba poskytnúť veriteľovi výživného pomoc a podporu, ktoré mu v súčasnosti chýbajú. Vytvorenie mechanizmov spolupráce medzi členskými štátmi sleduje tento cieľ. V tejto súvislosti treba tiež spomenúť možnosť vykonať potrebné kroky v mieste svojho obvyklého pobytu, a to aj vo fáze výkonu v pravom zmysle slova, najmä na účely dosiahnutia zrážok zo mzdy alebo z bankového účtu, získať prístup k mechanizmom spolupráce alebo k informáciám umožňujúcim nájsť dlžníka výživného a zistiť jeho majetok. Preto sa tiež navrhuje posilniť záruky prístupu k spravodlivosti prostredníctvom zastupovania záujmov veriteľov výživného ústrednými orgánmi členských štátov.

Napokon si jednoduchosť žiada odstrániť rôznosť prameňov práva v tejto oblasti, pretože v súčasnosti neexistuje v rámci Európskej únie jediný úplne harmonizovaný režim uznávania a výkonu rozhodnutí vo veciach výživného.

Nariadenie Brusel I totiž v dôsledku svojho článku 71 ponecháva v platnosti „dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty, a ktoré upravujú právomoc alebo uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach“. Posledný pododsek toho istého článku upresňuje, že „ak dohovor v špecifickej veci, ktorého zmluvnými stranami je členský štát pôvodu, ako aj dožiadaný členský štát, upravuje podmienky uznávania a výkonu rozsudkov, uplatnia sa tieto podmienky.“ V „špecifickej veci“, ako je vyživovacia povinnosť, 17 z 25 členských štátov je zmluvnými stranami haagskeho dohovoru z 2. októbra 1973 o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti. Medzi týmito členskými štátmi sa teda uplatňujú „podmienky“ stanovené dohovorom z roku 1973, ktorý má prednosť pred nariadením Brusel I.

V súlade s článkom 26 tohto dohovoru si každý zmluvný štát môže vyhradiť právo neuznať alebo nevykonať niektoré rozhodnutia, najmä rozhodnutia o výživnom, na ktoré majú nárok dospelé osoby, alebo o výživnom medzi pokrvnými alebo zošvagrenými príbuznými. Väčšina členských štátov, ktoré sú zmluvnými stranami dohovoru z roku 1973⁷, urobila jednu výhradu alebo viaceré výhrady na základe tohto ustanovenia. Výsledkom je veľmi nejednotná situácia, pokiaľ ide o uznávanie a výkon rozhodnutí vo veci výživného.

⁷ Sedemnást' členských štátov: Česká republika, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Grécko, Holandsko, Litva, Luxembursko, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Slovensko, Švédsko, Spojené kráľovstvo, Španielsko, Taliansko.

Tieto rozpory odrážajú niektoré rozdiely medzi členskými štátmi pokiaľ ide o samotný koncept výživného. Výhrady podľa dohovoru z roku 1973 ponechávajú voľnú možnosť vyjadreniu týchto rozdielov. Umožňujú namietať proti uznaniu niektorých rozhodnutí vo veciach výživného na základe akejsi „všeobecnej výhrady verejného poriadku“. Verejný poriadok sa už nevyužíva od prípadu k prípadu, *a posteriori*; využíva sa všeobecne *a priori*, prostredníctvom výhrady k dohovoru z roku 1973, ktorý má prednosť pred právom Spoločenstva.

Existencia takýchto rozdielov už ďalej nie je odôvodnená v rámci Európskej únie, ktorá vo veciach vyživovacej povinnosti sa rozhodla na najvyššej politickej úrovni pre voľný pohyb rozhodnutí. Sú však podnetom k úvahe nad tým, ako odpovedať na obavy členských štátov, ktoré v predchádzajúcom systéme vyjadrili pranie obmedziť tento pohyb.

1.2.2. Zvýšiť právnu bezpečnosť.

Prvým prínosom harmonizácie kolíznych noriem je skutočnosť, že umožní veriteľom konať na základe plnej znalosti situácie a bez toho, aby boli vystavení rozdielnosti vnútroštátnych noriem. Takto zaručuje určitú „právnú predvídateľnosť“.

Na základe pravidiel určujúcich rozhodné právo vydá príslušný súd rozhodnutie založené na normách hmotného práva, ktoré má najužšiu väzbu s vecou. To tiež umožňuje predísť najnespravodlivejším situáciám: veriteľ výživného získa odozvu primeranú jeho situácii bez toho, aby trpel v dôsledku rozdielnosti kolíznych noriem .

Kolízne normy takto sprevádzajú a uľahčujú zrušenie „medzistupňa opatrení“ vo fáze uznávania: rozhodnutie je menej sporné, ak sa vydalo podľa právneho poriadku určeného podľa harmonizovaných kolíznych kritérií.

Kolízne kritéria navyše umožňujú v niektorých situáciách jednoznačnejšie zamietnuť nároky zakladajúce sa na vyživovacích povinnostiach , ktoré nie sú jednotne uznávané (napríklad medzi súrodencami). Kolízne normy tak predstavujú „bezpečnostnú sieť“ v priestore voľného pohybu rozhodnutí; dávajú záruku tým členským štátom, ktoré koncept vyživovacej povinnosti chápu reštriktívne.

Cieľom kolíznych noriem nie je popretie týchto rozdielov; vôbec nejde o zjednotenie konceptov, ktoré vyjadrujú štátne záujmy, či už sociálne, ekonomické alebo kultúrne, ale o zaručenie toho, že žiadne rozhodnutie sa nevydalo na základe uplatnenia právneho poriadku, ktorý nemá dostatočnú väzbu s predmetným rodinným vzťahom.

1.2.3. Zabezpečiť účinnosť a trvalosť vymáhania.

Jedine zlepšenie skutočného vymoženía výživného môže konkrétne a trvalo zmeniť súčasnú situáciu. Ide o to, aby sa veriteľovi umožnilo dosiahnuť rozhodnutie vykonateľné na celom území Európskej únie, na ktoré by sa následne mohol uplatniť jednoduchý a harmonizovaný systém výkonu rozhodnutia. Musia byť splnené tri požiadavky. Prvou je zovšeobecniť a zabezpečiť, aby všetky rozhodnutia vo veci výživného boli predbežne vykonateľné. Druhá spočíva v zrušení medzistupňa opatrení, čo umožní, aby rozhodnutie vydané v jednom členskom štáte bolo uznané a vykonateľné bez ďalšieho v inom členskom štáte. Tretou požiadavkou je prijať súbor opatrení týkajúcich sa vlastného výkonu : prístup k informáciám o situácii dlžníka výživného, vytvorenie právnych nástrojov umožňujúcich vykonávať priame zrážky zo mzdy a bankových účtov, posilnenie prednostnej povahy pohľadávok na výživné.

Všetky ciele tohto návrhu sa dosiahnu pri zabezpečení dodržiavania základných práv uznávaných Európskou úniou. Zaručí sa rovnováha medzi právami veriteľov výživného a dlžníkov, ktorým bude vždy zaručené najmä právo na spravodlivý proces a právo na ochranu osobných údajov .

2. KONZULTÁCIA SO ZAJAINTERESOVANÝMI STRANAMI

Komisia dala vypracovať štúdiu o vymáhaní výživného v členských štátoch Európskej únie⁸.

Prvé stretnutie odborníkov sa konalo 3. novembra 2003 a jeho cieľom bolo určiť základné aspekty, ktorými by sa bolo potrebné zaoberať v budúcej zelenej knihe o vyživovacej povinnosti.

Zelenú knihu o vyživovacej povinnosti prijala Komisia 15. apríla 2004⁹. Prvé odpovede boli predmetom verejného prejednanja, ktoré sa konalo 2. júna 2004. Ďalšie odpovede boli doručené neskôr¹⁰.

Na základe pracovného dokumentu útvarov Komisie, ktorý pozostával z troch predbežných návrhov právnych nástrojov sa konalo druhé stretnutie odborníkov členských štátov 12. mája 2005. Toto stretnutie umožnilo prejednať všetky aspekty týkajúce sa vyživovacej povinnosti v rámci Európskej únie: rozhodné právo, medzinárodná právomoc, uznávanie, vykonateľnosť a výkon rozhodnutí, harmonizácia niektorých procesných noriem, spolupráca medzi ústrednými orgánmi, prístup k informáciám, atď.

Účastníci tohto stretnutia boli následne vyzvaní, aby predložili Komisii písomné pripomienky k pracovnému dokumentu obsahujúcemu tri predbežné legislatívne návrhy.

Komisia nechala vypracovať vyhodnotenie vplyvu, ktoré je v prílohe tohto návrhu. Pri tejto príležitosti boli analyzované príspevky odborníkov konzultovaných v rámci zelenej knihy a neskôr. Zvažovalo sa viacero možností: *status quo*, opatrenia nelegislatívneho charakteru, ako aj viacero spôsobov legislatívnych postupov Spoločenstva. Z tejto štúdie vyplýva, že na to, aby mohlo Spoločenstvo reagovať na rôzne ťažkosti či už právnej alebo praktickej povahy, s ktorými sa stretávajú veritelia výživného, musí pripraviť opatrenie širokého rozsahu, pokrývajúce všetky možné oblasti činnosti.

3. PRÁVNE ASPEKTY NÁVRHU

3.1. Právny základ

Oblasť, ktorá je predmetom tohto návrhu, patrí do pôsobnosti článku 65 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva a právnym základom tohto návrhu je článok 61 písm. c) tejto Zmluvy.

⁸ Táto štúdia je k dispozícii na internetovej stránke generálneho riaditeľstva „Spravodlivosť, sloboda a bezpečnosť“ na tejto adrese:

http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

⁹ KOM(2004)254 v konečnom znení.

¹⁰ Odpovede sú uverejnené na tejto adrese:

http://europa.eu.int:8082/comm/justice_home/ejn/maintenance_claim/maintenance_claim_ec_en.htm

Článok 65 zveruje Spoločenstvu legislatívne právomoci v oblasti justičnej spolupráce v civilných veciach, ktoré majú cezhraničný vplyv, v rozsahu potrebnom pre správne fungovanie vnútorného trhu.

Opatrenia v tomto návrhu predvídané odkazujú na opatrenia výslovne vymenované v ilustratívnom zozname článku 65: medzinárodná právomoc, kolízne normy, uznávanie a výkon rozhodnutí, odstraňovanie prekážok pre bezproblémový priebeh civilných konaní, podporujú zlučiteľnosť noriem občianskeho súdneho konania.

Inštitúcie Spoločenstva disponujú určitou diskrečnou právomocou na posúdenie toho, či opatrenie je nevyhnutné pre správne fungovanie vnútorného trhu. Tento návrh uľahčuje správne fungovanie vnútorného trhu tým, že vytvorenie nového právneho prostredia, ktoré má zefektívniť vymáhanie výživného, prispeje k odstráneniu prekážok voľného pohybu osôb, ktoré sú v súčasnosti vystavené pretrvávajúcim rozdielom vo vymáhaní výživného medzi členskými štátmi.

Pokiaľ ide o podmienku cezhraničného vplyvu, tento návrh obsahuje opatrenia, ktorých predmetom je uľahčiť získanie rozhodnutia a jeho výkonu v situáciách, ktoré všetky obsahujú medzinárodný prvok. Kritériá medzinárodnej právomoci a kolízne normy majú už svojou podstatou medzinárodný charakter, keďže sa dotýkajú prvkov z rôznych krajín. Cieľom ustanovení o uznávaní a vykonateľnosti rozhodnutí je umožniť, aby rozhodnutie vydané v jednom členskom štáte bolo bez ďalšieho vykonateľné v ktoromkoľvek inom členskom štáte. Opatrenia minimálnej harmonizácie niektorých vnútroštátnych procesných noriem sprevádzajú tieto ustanovenia. Cieľom vykonávacích opatrení uvedených v návrhu je uľahčiť výkon rozhodnutia, vydaného v jednom členskom štáte, v inom členskom štáte. Napokon ustanovenia o spolupráci a o výmene informácií sa uplatňujú výlučne medzi dvomi rôznymi členskými štátmi.

Toto nariadenie sa prijme postupom ustanoveným v článku 67 ods. 2 Zmluvy, v zmysle ktorého sa Rada uznáva jednomyselne po porade s Európskym parlamentom. Komisia sa totiž domnieva, že tento návrh sa týka rodinného práva podľa článku 67 ods. 5 piata zarážka.

Tento výklad sa právne vnucuje vzhľadom na veľmi úzke prepojenie medzi vyživovacou povinnosťou a rodinným právom, ale je nutné uviesť, že táto klasifikácia má svoje nevýhody. Nezohľadňuje dostatočne hybridný charakter vyživovacej povinnosti – rodinnoprávny svojimi koreňmi, ale finančný vo svojom uplatňovaní, ako ktorákoľvek iná majetková pohľadávka.

Zákonodarca Spoločenstva až doteraz vždy považoval vyživováciu za spadajúcu do oblasti všeobecných noriem civilnej justičnej spolupráce, mimo oblasti rodinného práva. Preto nariadenie Brusel I, ktoré prevzalo štruktúru Bruselského dohovoru z 27. septembra 1968, vylučuje zo svojej pôsobnosti rodinné právo, ale zahŕňa do nej vyživovaciu povinnosť. Na rozdiel od toho nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nové nariadenie Brusel II“)¹¹, sa vzťahuje na široký rozsah rodinnoprávných vecí (rozvod, rodičovské práva a povinnosti), ale vylučuje zo svojej pôsobnosti vyživovaciu povinnosť. Napokon nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné

¹¹ Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1 – 29.

nároky (ďalej len „nariadenie EET“)¹², sa vzťahuje aj pohľadávky výživného a bolo prijaté postupom spolurozhodovania.

Tento nový návrh evidentne zapadá do iného kontextu, pretože sa zaoberá výlučne vyživovacej povinnosti, ktorá v ostatných uvedených nástrojoch predstavovala iba druhotný aspekt ich predmetu úpravy. Vychádzajúc zo znenia zmluvy môže Komisia iba konštatovať, že sa tento návrh týka rodinného práva a že je preto výnimkou z postupu spolurozhodovania.

Uvedené nevýhody by sa dali odstrániť, ak by sa Rada rozhodla opätovne začleniť vyživovaciu povinnosť pod všeobecný režim. Podľa článku 67 ods. 2 druhá zarážka zmluvy môže totiž Rada, uznášajúca sa jednomyselne po porade s Európskym parlamentom, rozhodnúť o uplatnení postupu uvedeného v článku 251 na všetky oblasti zahrnuté do hlavy IV tretej časti zmluvy alebo na niektoré z nich. Presun oblasti vyživovacej povinnosti z postupu jednomyselnosti na spolurozhodovanie je teda možný.

Komisia vyzýva Radu, aby prijala rozhodnutie v tomto zmysle; bolo by v súlade tak s osobitným charakterom vyživovacej povinnosti, ako aj s legislatívnym kontextom, v ktorom Spoločenstvo až doteraz v tejto oblasti prijímalo legislatívne opatrenia.

3.2. Proporcionalita a subsidiarita

Jednotlivé členské štáty nemôžu samostatne dosiahnuť ciele tohto návrhu. Normy medzinárodnej právomoci a kolízne normy, rovnako ako normy uznávania a výkonu rozhodnutí, musia byť totiž jednotné, aby sa uľahčilo fungovanie vnútorného trhu. Iba opatrenie na úrovni Spoločenstva môže zaručiť porovnateľnosť použiteľných noriem, ako tomu už bolo v minulosti, napríklad pri nariadení Brusel I. Platí to aj pre normy spolupráce, pretože všetky určené ústredné orgány musia mať rovnaké povinnosti vzájomnej pomoci v rámci Európskej únie.

Tento návrh je v plnom súlade so zásadou proporcionality, keďže sa obmedzuje výlučne na to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov. Predovšetkým kolízne normy umožňujú zaobísť sa bez harmonizácie hmotného práva. Pravidlá týkajúce sa právomoci, uznávania a výkonu rozhodnutí majú iba veľmi malý vplyv na vnútroštátne procesné normy.

Zvolená forma nariadenia je odôvodnená z viacerých dôvodov. Členským štátom nemožno ponechať voľnosť nielen pokiaľ ide o pravidlá medzinárodnej právomoci, ktorých cieľom je zaručiť právnu istotu občanov a hospodárskych subjektov, ale ani pokiaľ ide o postup uznávania a výkonu, ktorý zodpovedá požiadavke jasnosti a homogenity v rámci členských štátov. To platí aj pre kolízne normy. Návrh totiž v tejto oblasti určuje jednotné pravidlá pre rozhodné právo, ktoré sú presné a bez výnimiek a nevyžadujú žiadne transpozičné opatrenia vo vnútroštátnom právnom poriadku. Ak by naopak členské štáty mali pri transpozícii týchto pravidiel určitý manévrovací priestor, mohlo by to znovu spôsobiť právnu neistotu, ktorú má tento návrh práve odstrániť.

Všeobecnejšie povedané, cieľ transparentnosti nadobúda v tejto oblasti zásadný význam a musí umožniť priame a jednotné poznanie použiteľných noriem v Európskom spoločenstve bez toho, aby bolo nutné hľadať v ustanoveniach vnútroštátneho právneho poriadku transponujúcich obsah nástroja Spoločenstva, pričom toto vnútroštátne právo bude často

¹² Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 15 – 39.

cudzím právom pre daného občana. Navyše forma nariadenia umožní Súdnemu dvoru zabezpečiť jednotné uplatňovanie jeho ustanovení vo všetkých členských štátoch.

3.3. Postavenie Veľkej Británie, Írska a Dánska.

Hlava IV Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, pod ktorú spadá predmet úpravy tohto návrhu nariadenia, sa nevzťahuje na Veľkú Britániu a na Írsko, ak len sa tieto štáty nerozhodnú uplatniť „*opt in*“ za podmienok stanovených v protokole pripojenom k zmluve.

Hlava IV Zmluvy sa nevzťahuje ani na Dánsko vzhľadom na protokol, ktorý sa ho týka.

Návrh

NARIADENIE RADY

o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, a najmä na jej článok 61 písm. c) a článok 67 ods. 2,

so zreteľom na návrh Komisie¹³,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu¹⁴,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹⁵,

keďže:

- (1) Spoločenstvo si stanovilo cieľ zachovať a rozvíjať Európsku úniu ako priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, v rámci ktorého je zabezpečený voľný pohyb osôb. Na účel postupného vytvorenia tohto priestoru musí Spoločenstvo predovšetkým prijať opatrenia v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, ktoré sú nevyhnutné pre dobré fungovanie vnútorného trhu.
- (2) V tomto smere už Spoločenstvo okrem iných opatrení prijalo nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch¹⁶, nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach¹⁷, rozhodnutie Rady 2001/470/ES z 28. mája 2001 o vytvorení Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci¹⁸, nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 z 28. mája 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach¹⁹, nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie

¹³ Ú. v. EÚ C , , s. .

¹⁴ Ú. v. EÚ C , , s. .

¹⁵ Ú. v. EÚ C , , s. .

¹⁶ Ú. v. ES L 160, 30.6.2000, s. 37.

¹⁷ Ú. v. ES L 12, 16.1.2001, s. 1.

¹⁸ Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 25.

¹⁹ Ú. v. ES L 174, 27.6.2001, s. 1.

(ES) č. 1347/2000²⁰, a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 z 21. apríla 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky²¹.

- (3) Európska rada na stretnutí v Tampere 15. a 16. októbra 1999 odporúčala vytvorenie spoločných osobitných procesných noriem s cieľom zjednodušiť a urýchliť riešenie cezhraničných sporov týkajúcich sa najmä pohľadávok na výživné. Odporučila tiež zrušiť medzistupeň opatrení potrebných v dožiadanom štáte na uznanie a výkon rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte .
- (4) Spoločný program opatrení Komisie a Rady o uplatňovaní princípu vzájomného uznávania rozsudkov v občianskych a obchodných veciach bol prijatý 30. novembra 2000²².
- (5) Európska rada prijala počas svojho stretnutia v Bruseli 4. a 5. novembra 2004 nový program, tzv. „Haagsky program“, nazvaný: „Posilňovanie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii“.
- (6) Rada a Komisia prijali 2. a 3. júna 2005 spoločný akčný plán, ktorý premieta Haagsky program do konkrétnych opatrení a ktorý uvádza potrebu prijať návrhy týkajúce sa vyživovacej povinnosti.
- (7) Veriteľovi výživného sa musí umožniť jednoducho dosiahnuť v členskom štáte rozhodnutie, ktoré bez ďalšieho bude vykonateľné v každom inom členskom štáte a ktorého výkon bude zjednodušený a urýchlený.
- (8) Aby bolo možné dosiahnuť tento cieľ a zaručiť občanom lepší prístup k použiteľným právnym normám, treba spojiť všetky opatrenia potrebné na vymáhanie výživného v rámci Spoločenstva do jedného nástroja. Toto nariadenie teda musí obsahovať ustanovenia súdnej právomoci, kolízne normy , ustanovenia o vykonateľnosti a výkone cudzích súdnych rozhodnutí a o spolupráci.
- (9) Do pôsobnosti nariadenia musí spadať každá vyživovacia povinnosť vyplývajúca z rodinných vzťahov alebo zo vzťahov, ktoré majú porovnateľné právne účinky, a to s cieľom zaručiť rovnosť zaobchádzania so všetkými veriteľmi výživného.
- (10) Pravidlá medzinárodnej právomoci sa mierne líšia od pravidiel, ktoré sa uplatňujú v súčasnosti, tak ako vyplývajú z nariadenia (ES) č. 44/2001. S cieľom zabezpečiť čo najlepšiu ochranu záujmov veriteľov výživného a podporiť riadny výkon spravodlivosti v rámci Európskej únie sa musia tieto pravidlá vyjasniť a musia sa odteraz vzťahovať na všetky situácie, v ktorých existuje dostatočný vzťah medzi právnym vzťahom a členským štátom. Obvyklý pobyt žalovaného v štáte, ktorý nie je členom Európskej únie, už nemôže byť dôvodom pre absenciu noriem Spoločenstva a nemožno počítať so žiadnym odkazom na vnútroštátne právne normy.

²⁰ Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1.

²¹ Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 15.

²² Ú. v. ES C 12, 15.1.2001.

- (11) Účastníci musia mať možnosť zvoliť si dohodou súd, pokiaľ sa nejedná o vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu z dôvodu ochrany „slabšieho účastníka“.
- (12) Je dôležité zachovať jasný a efektívny mechanizmus na riešenie prípadov litispendencie a súvisiacich sporov.
- (13) Kolízne normy sa môžu uplatňovať len na vyživovaciu povinnosť a nemôžu určovať rozhodné právo pre existenciu rodinných vzťahov, z ktorých vyplýva vyživovacia povinnosť.
- (14) Právny poriadok štátu obvyklého pobytu veriteľa výživného musí naďalej mať prioritu, tak ako je to v existujúcich medzinárodných nástrojoch, ale právny poriadok štátu, ktorého súd koná (*lex fori*), sa musí uplatňovať hneď po ňom, pretože často umožňuje v tejto osobitnej oblasti urovnať spory jednoduchšie, rýchlejšie a s nižšími nákladmi.
- (15) Pokiaľ ani jeden z uvedených právnych poriadkov neposkytuje veriteľovi nárok na výživné od dlžníka, musí byť stále možné uplatniť aj právny poriadok iného štátu, s ktorým má vyživovacia povinnosť úzku väzbu. Môže sa jednať najmä, ale nie výhradne, o štát spoločného občianstva oboch účastníkov.
- (16) Za určitých podmienok musia mať účastníci možnosť zvoliť si rozhodné právo. Musia mať možnosť zvoliť si *lex fori* pre potreby konania. Okrem toho musia mať možnosť dohodnúť sa na rozhodnom práve v dohodách uzatvorených pred sporom, ale len vo veciach, keď nejde o vyživovaciu povinnosť voči deťom alebo ohrozeným dospelým; napokon, ich voľba musí byť obmedzená len na určité právne poriadky.
- (17) Dlžník výživného musí byť chránený proti uplatneniu určeného právneho poriadku, ak rodinný vzťah, ktorý je právnym základom nároku na výživné, nie je jednomyselne považovaný za právne chránený. To môže byť prípad najmä vzťahov medzi pokrvnými alebo zošvagrenými príbuznými, vyživovacej povinnosti potomkov voči predkom alebo zachovania povinnosti finančnej podpory po rozvode manželstva.
- (18) Rozhodnutia vydané v jednom členskom štáte vo veci vyživovacej povinnosti sa musia uznávať uznané a byť vykonateľné vo všetkých ostatných členských štátoch bez potreby ďalšieho konania. S cieľom zrušiť všetky medzistupne musí sa vykonať minimálna harmonizácia procesných noriem. Tá musí zaručiť dodržiavanie požiadaviek na spravodlivý proces na základe noriem spoločných pre všetky členské štáty.
- (19) Rozhodnutie vo veci vyživovacej povinnosti vydané v jednom členskom štáte sa musí dať vykonať rýchlo a účinne v každom inom členskom štáte. V prospech veriteľov výživného sa musia využívať najmä zrážky zo mzdy a bankových účtov dlžníkov výživného.
- (20) Verejné listiny a dohody účastníkov, ktoré sú vykonateľné v jednom členskom štáte, musia byť postavené na úroveň rozhodnutí.

- (21) V členských štátoch musia byť určené ústredné orgány na účely spolupráce, tak vo všeobecnosti, ako aj v jednotlivých prípadoch, na uľahčenie vymáhania výživného . Musia si vymieňať informácie na účely zistenia pobytu dlžníkov výživného a ich majetku a zdrojov, plne rešpektujúc všetky požiadavky na ochranu fyzických osôb pri spracovávaní osobných údajov v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 95/46/ES z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov²³.
- (22) Toto nariadenie rešpektuje základné práva a zachováva zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Predovšetkým sa snaží zabezpečiť rešpektovanie súkromného a rodinného života, ochranu osobných údajov, dodržiavanie práv dieťaťa a záruky pre možnosť ochrany práv na nezávislom a nestrannom súde podľa článkov 7, 8, 24 a 47 charty.
- (23) V súlade s článkom 2 rozhodnutia Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy pre výkon vykonávacích právomocí prenesených na Komisiu²⁴, sa opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia majú prijímať konzultačným postupom ustanoveným v článku 3 uvedeného rozhodnutia.
- (24) Toto nariadenie musí nahradiť skôr prijaté právne nástroje Spoločenstva, ktoré upravujú rovnakú oblasť. Okrem iného musí mať prednosť pred ostatnými medzinárodnými nástrojmi použiteľnými v týchto veciach medzi členskými štátmi, s cieľom zjednotiť a zjednodušiť platné právne normy.
- (25) Keďže ciele navrhovanej akcie, konkrétne vytvorenie súboru opatrení umožňujúcich zabezpečiť účinné vymáhanie výživného v rámci Európskej únie, nemôžu uspokojivo dosiahnuť jednotlivé členské štáty samostatne a môžu sa lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva, Spoločenstvo môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ktorá je ustanovená v článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality, ustanovenou v uvedenom článku, toto nariadenie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov.
- (26) [V súlade s článkom 3 protokolu o postavení Veľkej Británie a Írska, pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, tieto členské štáty oznámili svoje pranie podieľať sa na prijatí a uplatňovaní tohto nariadenia.]
- (27) V súlade s článkami 1 a 2 protokolu o postavení Dánska, pripojeného k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva, sa Dánsko nepodieľa na prijatí tohto nariadenia a nie je viazané jeho uplatňovaním, ani mu nepodlieha.

²³ Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31 – 50.

²⁴ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Pôsobnosť a vymedzenie pojmov

Článok 1

Pôsobnosť

1. Toto nariadenie sa uplatňuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov alebo zo vzťahov, ktoré podľa právneho poriadku, ktorým sa spravujú, majú podobné právne účinky.
2. V tomto nariadení sa pod pojmom „členský štát“ rozumejú všetky členské štáty s výnimkou Dánska [, Veľkej Británie a Írska].

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

- (1) „súd“ označuje každý orgán členského štátu príslušný vo veciach vyživovacej povinnosti;
- (2) „sudca“ označuje sudcu alebo úradnú osobu, ktorej právomoci sú rovnocenné právomociam sudcu vo veciach vyživovacej povinnosti;
- (3) „rozhodnutie“ označuje rozhodnutie vydané vo veci vyživovacej povinnosti súdom členského štátu, bez ohľadu na to, či je označené ako uznesenie, nariadenia, rozhodnutie alebo exekučný príkaz, ako aj určenie trov alebo výdavkov súdnym úradníkom;
- (4) „verejná listina“ označuje:
 - a) listinu, ktorá bola formálne vypracovaná alebo zaregistrovaná ako verejná listina vo veci vyživovacej povinnosti a ktorého pravosť:
 - (i) súvisí s podpisom a obsahom listiny, a
 - (ii) bola potvrdená orgánom verejnej správy alebo iným orgánom splnomocneným na tento účel členským štátom pôvodu; alebo
 - b) dohoda vo veci vyživovacej povinnosti uzavretá so správnymi orgánmi alebo nimi overená .

- (5) „členský štát pôvodu“ označuje členský štát, v ktorom bolo vydané rozhodnutie, ktoré sa má vykonať;
- (6) „členský štát výkonu“ označuje členský štát, v ktorom sa žiada o výkon rozhodnutia;
- (7) „súd pôvodu“ označuje súd, ktorý vydal rozhodnutie, ktoré sa má vykonať;
- (8) „veriteľ“ označuje každú fyzickú osobu, ktorej sa dlží výživné alebo ktorá sa domáha výživného;
- (9) „dlžník“ označuje každú fyzickú osobu, ktorá dlží výživné alebo od ktorej sa výživné vymáha.

Kapitola II

Právomoc

Článok 3

Všeobecná právomoc

1. Vo veciach vyživovacej povinnosti má v členských štátoch právomoc rozhodovať:
 - a) súd podľa miesta obvyklého pobytu žalovaného, alebo
 - b) súd podľa miesta obvyklého pobytu veriteľa, alebo
 - c) súd, ktorý má právomoc rozhodovať v konaní o právnom stave osoby, ak je vec spojená s týmto konaním, ak sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnom občianstve niektorého z účastníkov, alebo
 - d) súd, ktorý má právomoc rozhodovať o návrhu vo veci rodičovských práv a povinností podľa nariadenia (ES) č. 2201/2003, ak vec súvisí s týmto návrhom.

Článok 4

Dohoda o voľbe súdu

1. Ak sa účastníci, z ktorých aspoň jeden má obvyklý pobyt na území členského štátu, dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť vo veci vyživovacej povinnosti, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy tohto členského štátu. Táto právomoc je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak.

2. Dohoda o voľbe súdu musí byť dojednaná písomne. Komunikácia elektronickou cestou, ktorá poskytuje trvalý záznam o dohode, sa považuje za ekvivalent písomnej formy.
3. Ak takúto dohodou uzatvoria účastníci, z ktorých žiadny nemá obvyklý pobyt v členskom štáte, súdy ostatných členských štátov nemajú právomoc na riešenie ich sporov okrem prípadu, že zvolený súd alebo zvolené súdy odmietli svoju právomoc vykonávať.
4. Tento článok sa neuplatní v spore o vyživovaciu povinnosť ohľadne dieťaťa vo veku do osemnásť rokov.

Článok 5

Právomoc založená na účasti žalovaného

Okrem právomoci založenej na článkoch 3 a 4, má právomoc aj súd členského štátu, ak sa žalovaný zúčastní konania. Toto pravidlo sa neuplatní, ak sa žalovaný zúčastní konania, len aby namietol absenciu právomoci, alebo ak má iný súd výlučnú právomoc podľa článku 4.

Článok 6

Zostatková právomoc

Ak žiadny súd členského štátu nemá právomoc podľa článkov 3 až 5, majú právomoc tieto súdy:

- a) súdy členského štátu, ktorého občianstvo má súčasne veriteľ aj dlžník; alebo
- b) ak ide o vyživovaciu povinnosť medzi manželmi alebo bývalými manželmi, súdy členského štátu, na území ktorého bol posledný spoločný pobyt manželov, pokiaľ tento spoločný pobyt existoval najmenej ešte rok pred podaním návrhu na začatie konania.

Článok 7

Prekážka začatej veci

1. Ak sa na súdoch rôznych členských štátov začne konanie týkajúce sa tej istej vyživovacej povinnosti, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať.
2. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

Článok 8

Súvisiace veci

1. Ak sa koná o súvisiacich veciach na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže prerušiť konanie.
2. Ak ide o konania na prvom stupni, súd, ktorý nezačal konať ako prvý, môže tiež na žiadosť jedného z účastníkov odmietnuť vykonávať svoju právomoc, ak súd, ktorý začal konať ako prvý, má právomoc v oboch veciach a ak právny poriadok jeho štátu pripúšťa zlúčenie oboch vecí.
3. Na účely tohto článku sa veci považujú za súvisiace, ak sú navzájom tak úzko spojené, že je vhodné prejednať a rozhodnúť ich spoločne, a tak sa vyhnúť riziku nezlúčiteľných rozhodnutí vydaných v samostatných konaniach.

Článok 9

Začatie súdneho konania

Na účely tejto kapitoly sa konanie na súde považuje za začaté:

- a) momentom podania písomnosti, ktorou sa začína konanie alebo rovnocennej písomnosti na súde, za predpokladu, že žalobca neopomenul prijať následne kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil doručenie žalovanému, alebo
- b) ak sa písomnosť musí doručiť pred podaním na súd, momentom jej prevzatia orgánom povereným doručovaním, za predpokladu, že žalobca neopomenul následne prijať kroky, ktoré musel prijať, aby zabezpečil podanie písomnosti na súde.

Článok 10

Predbežné a ochranné opatrenia

Súdom členského štátu možno podať návrh na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré sú dostupné podľa právneho poriadku daného členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

Článok 11

Skúmanie právomoci

Ak má súd členského štátu konať vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc, aj bez návrhu tento súd vyhlási, že nemá právomoc.

Kapitola III

Rozhodné právo

Článok 12

Absencia vplyvu na existenciu rodinných vzťahov

Ustanovenia tejto kapitoly určujú rozhodné právo len pre vyživovaciu povinnosť a nemajú vplyv na určenie rozhodného práva pre niektorý zo vzťahov uvedených v článku 1.

Článok 13

Základné normy

1. Vyživovacia povinnosť sa spravuje právnym poriadkom štátu obvyklého pobytu veriteľa.
2. Konajúci súd uplatní právny poriadok svojho štátu:
 - a) ak podľa právneho poriadku určeného podľa odseku 1 nemá veriteľ právny nárok na výživné voči dlžníkovi, alebo
 - b) ak veriteľ o to požiadal a ak ide o právny poriadok štátu obvyklého pobytu dlžníka.
3. Ak žiadny z právnych poriadkov určených podľa predchádzajúcich odsekov nepriznáva veriteľovi právny nárok na výživné voči dlžníkovi a ak zo súhrnu okolností vyplýva, že vyživovacia povinnosť má úzku väzbu s iným štátom, najmä štátom spoločného občianstva veriteľa a dlžníka, uplatní sa právny poriadok štátu, s ktorým má vyživovacia povinnosť úzku väzbu.

Článok 14

Voľba práva

Bez ohľadu na ustanovenia článku 13, veriteľ a dlžník:

- a) môžu si výslovne alebo iným jednoznačným spôsobom zvoliť v čase podania návrhu na začatie konania, že v konaní sa má ako rozhodné právo použiť právny poriadok štátu konajúceho súdu;
- b) môžu si kedykoľvek písomne zvoliť rozhodné právo, pokiaľ sa nejedná o vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vo veku do 18 rokov alebo voči dospelému, ktorý vzhľadom na zmenenú alebo nedostatočnú osobnú

spôsobilosť nie je schopný chrániť svoje záujmy (ďalej len „ohrozený dospelý“), a pod podmienkou, že si zvolia niektorý z týchto právnych poriadkov:

- (i) právny poriadok štátu svojho spoločného občianstva v čase voľby;
- (ii) právny poriadok štátu svojho spoločného obvyklého pobytu alebo štátu obvyklého pobytu veriteľa alebo dlžníka v čase voľby;
- (iii) právny poriadok, ktorý je rozhodným právom pre ich majetkové vzťahy v čase voľby, ak ide o vyživovaciu povinnosť medzi dvoma osobami, ktoré boli manželmi alebo vo vzťahu, ktorý podľa právneho poriadku, ktorým sa spravuje, má podobné právne účinky.

Článok 15

Neuplatnenie rozhodného práva na žiadosť dlžníka

1. Ak ide o inú vyživovaciu povinnosť ako vyživovaciu povinnosť voči deťom a ohrozeným dospelým a vyživovaciu povinnosť medzi manželmi alebo bývalými manželmi, dlžník môže namietat', že podľa právneho poriadku štátu ich spoločného občianstva alebo, ak nemajú spoločné občianstvo, podľa právneho poriadku štátu svojho obvyklého pobytu nemá vyživovaciu povinnosť voči veriteľovi.
2. Ak ide o vyživovaciu povinnosť medzi manželmi alebo bývalými manželmi, dlžník môže namietat', že podľa právneho poriadku štátu, s ktorým má manželstvo najužšiu väzbu nemá vyživovaciu povinnosť voči veriteľovi.

Článok 16

Verejné orgány

Právo verejného orgánu žiadať o úhradu za plnenie poskytnuté veriteľovi sa spravuje právnym poriadkom štátu, ktorým sa orgán riadi.

Článok 17

Pôsobnosť rozhodného práva

1. Rozhodné právo pre vyživovaciu povinnosť určuje najmä:
 - (a) existenciu a rozsah práv veriteľa a voči komu ich môže uplatňovať;
 - (b) rozsah, v ktorom môže veriteľ požadovať výživné za dobu uplynulú;
 - (c) spôsob výpočtu a indexácie výživného;

- (d) premlčanie a lehoty na podanie žaloby;
 - (e) právo verejného orgánu, ktorá poskytla veriteľovi výživné, vymôcť náhradu za svoje plnenie a hranice povinnosti dlžníka.
2. Bez ohľadu na obsah rozhodného práva sa pri určovaní výšky výživného musia zohľadniť potreby veriteľa a zdroje dlžníka.

Článok 18

Uplatnenie právneho poriadku nečlenského štátu

Právny poriadok určený týmto nariadením sa uplatní, aj keby išlo o právny poriadok iného ako členského štátu.

Článok 19

Spätný a ďalší odkaz

1. S výhradou odseku 2, odkaz na uplatnenie právneho poriadku štátu podľa tohto nariadenia je odkazom na právne predpisy platné v tomto štáte s výnimkou jeho noriem medzinárodného práva súkromného.
2. Ak sa podľa tohto nariadenia má uplatniť právny poriadok nečlenského štátu a ak normy medzinárodného práva súkromného tohto štátu odkazujú na právny poriadok iného štátu, konajúci súd uplatní právny poriadok svojho štátu.

Článok 20

Verejný poriadok

Uplatnenie ustanovenia právneho poriadku určeného podľa tohto nariadenia možno vylúčiť, iba ak by jeho uplatnenie bolo v zjavnom rozpore s verejným poriadkom štátu konajúceho súdu. Uplatnenie ustanovenia právneho poriadku členského štátu určeného podľa tohto nariadenia nemožno vylúčiť z tohto dôvodu .

Článok 21

Štáty s viacerými právnymi systémami

Ak sa štát skladá z viacerých územných celkov, z ktorých každý má svoje vlastné normy vo veciach vyživovacej povinnosti, každý územný celok sa na účely určenia rozhodného práva podľa tohto nariadenia považuje za štát.

Kapitola IV

Spoločné procesné normy

Článok 22

Doručovanie

1. V konaní pred súdom členského štátu sa písomnosť, ktorou sa začína konanie, alebo rovnocenná písomnosť doručuje žalovanému jedným z týchto spôsobov:
 - a) osobné doručenie preukázané doručenkou podpísanou adresátom s uvedením dátumu prijatia,;
 - b) osobné doručenie preukázané listinou podpísanou príslušnou osobou, ktorá vykonala doručenie, s údajom, že adresát písomnosť prijal alebo že ho odmietol prijať bez zákonného dôvodu, a dátumom doručenia;
 - c) doručenie poštou preukázané doručenkou podpísanou a vrátenou adresátom, s uvedením dátumu prijatia;
 - d) doručenie elektronickými prostriedkami, ako fax alebo elektronická pošta, preukázané doručenkou podpísanou a vrátenou adresátom, s uvedením dátumu prijatia.
2. Žalovaný má na prípravu svojej obhajoby lehotu, ktorá nesmie byť kratšia ako 30 dní od dňa prijatia písomnosti doručenej podľa odseku 1.
3. Členské štáty informujú Komisiu do šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia o spôsoboch doručenia, ktoré budú uplatňovať. Komisii oznámia aj akúkoľvek zmenu týchto informácií .

Komisia poskytne tieto informácie verejnosti.

Článok 23

Preskúmanie prípustnosti

1. Ak sa žalovaný s obvyklým pobytom v členskom štáte nedostaví na súd v inom členskom štáte, v ktorom bol podaný návrh, príslušný súd preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že žalovaný mal možnosť prevziať písomnosť, ktorým sa začalo konanie alebo rovnocennú písomnosť v súlade s článkom 22 alebo, že sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.
2. Ak sa nedostaví na súd žalovaný s obvyklým pobytom na území nečlenského štátu, príslušný súd preruší konanie dovtedy, kým sa nepreukáže, že žalovaný mal možnosť

prevziať písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocennú písomnosť v dostatočnom čase, aby si mohol pripraviť svoju obhajobu alebo, že sa na tento účel prijali všetky potrebné kroky.

3. Článok 15 haagskeho dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v cudzine v občianskych a obchodných veciach z 15. novembra 1965 sa uplatní, ak sa písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocenná písomnosť musela doručovať podľa tohto dohovoru.

Článok 24

Rozhodnutie a preskúmanie

1. Ak sa žalovaný nedostavil na súd a
 - a) nie je dokázané, že mu bola doručená písomnosť, ktorou sa začína súdne konanie alebo rovnocenná písomnosť, alebo
 - b) mu neodvrátiteľná udalosť alebo mimoriadne okolnosti zabránili vzniesť námietku voči nároku na výživné, bez jeho zavinenia,rozhodnutie možno vydať, ale žalovaný má právo požiadať súd pôvodu o preskúmanie rozhodnutia.
2. Lehota na podanie návrhu na preskúmanie začína plynúť dňom, kedy sa preukázalo, že žalovaný sa oboznámil s rozhodnutím a mohol konať, najneskôr dňom, kedy ho orgán príslušný na výkon informoval o tomto rozhodnutí. Táto lehota nesmie byť kratšia ako 20 dní.
3. Návrh na preskúmanie prerušuje všetky opatrenia výkonu rozhodnutia prijaté v členskom štáte.

Kapitola V

Vykonateľnosť rozhodnutí

Článok 25

Vykonateľnosť

Rozhodnutie vydané v členskom štáte, ktoré je v tomto členskom štáte vykonateľné, sa uznáva a je vykonateľné v inom členskom štáte bez potreby vyhlásenia za vykonateľné a bez možnosti namietat' proti jeho uznaniu.

Článok 26

Predbežný výkon

Rozhodnutie vydané v členskom štáte je vykonateľné zo zákona bez ohľadu na prípadnú možnosť odvolania upravenú vnútroštátnym právnym poriadkom . Zloženie záruky nemožno uložiť.

Kapitola VI

Výkon

Článok 27

Vykonávacie konanie

S výhradou ustanovení tohto nariadenia sa konanie o výkon rozhodnutí vydaných v inom členskom štáte spravuje právnym poriadkom členského štátu výkonu.

Článok 28

Písomnosti

Účastník, ktorý v členskom štáte žiada o uznanie alebo o výkon rozhodnutia vydaného v inom členskom štáte predloží vyhotovenie rozhodnutia, ktoré spĺňa požiadavky na preukázanie jeho pravosti, ako aj výpis z rozhodnutia vystavený príslušným orgánom na tlačive, ktorého vzor je uvedený v prílohe I tohto nariadenia.

Príslušní orgány členského štátu výkonu nesmú vyžadovať preklad rozhodnutia.

Článok 29

Právna pomoc

Navrhovateľov, ktorému sa v členskom štáte pôvodu poskytla úplná alebo čiastočná bezplatná právna pomoc alebo oslobodenie od platenia trov alebo výdavkov, má vo vykonávacom konaní nárok na poskytnutie najvýhodnejšej právnej pomoci alebo najrozsiahlejšieho oslobodenia podľa právneho poriadku členského štátu výkonu.

Článok 30

Záruka, záloha alebo preddavok

Od účastníka, ktorý v jednom členskom štáte žiada o výkon rozhodnutia vydaného v druhom členskom štáte, nemožno požadovať zloženie záruky, zálohy alebo preddavku, bez ohľadu na ich označenie, len z dôvodu, že je cudzím štátnym občanom alebo že nemá bydlisko alebo pobyt v štáte výkonu .

Článok 31

Vyššie overenie alebo podobná formálna náležitosť

Písomnosti uvedené v článku 28 nevyžadujú vyššie overenie ani splnenie inej podobnej formálnej náležitosti.

Článok 32

1. Za žiadnych okolností sa nesmie rozhodnutie vydané v členskom štáte nesmie vo vykonávacom konaní v inom členskom štáte skúmať z hľadiska rozhodnutia vo veci samej.
2. Príslušný orgán členského štátu výkonu však môže aj bez návrhu rozhodnúť, že výkon rozhodnutia členského štátu pôvodu obmedzí len na časť vyživovacej povinnosti, ak by úplný výkon spôsobil zásah do tej časti majetku odporcu, ktorý nemôže byť predmetom výkonu podľa právneho poriadku členského štátu výkonu .

Článok 33

Zamietnutie alebo prerušenie výkonu

1. Povoľiť úplné alebo čiastočné zamietnutie alebo prerušenie výkonu rozhodnutia súdu pôvodu možno žiadosť dlžníka iba v týchto prípadoch:
 - a) dlžník upozorní na nové skutočnosti alebo skutočnosti, ktoré neboli známe súdu pôvodu, keď vydal svoje rozhodnutie;
 - b) dlžník požiadal o preskúmanie rozhodnutia súdu pôvodu podľa článku 24 a nové rozhodnutie sa zatiaľ nevydalo;
 - c) dlžník splatil svoj dlh;
 - d) právo na výkon rozhodnutia súdu pôvodu sa úplne alebo čiastočne premlčalo;
 - e) rozhodnutie súdu pôvodu je nezlučiteľné s rozhodnutím vydaným v členskom štáte výkonu alebo s rozhodnutím, ktoré spĺňa podmienky na jeho uznanie v členskom štáte výkonu.

Článok 34

Príkaz na pravidelné mesačné zrážky

1. Na žiadosť veriteľa môže súd pôvodu vydať príkaz na pravidelné mesačné zrážky určený v inom členskom štáte zamestnávateľovi dlžníka alebo banke dlžníka, v ktorej má dlžník bankový účet. V členskom štáte, ktorému je určený, má príkaz na pravidelné mesačné zrážky rovnakú vykonateľnosť podľa článkov 25 a 26 ako rozhodnutie.
2. Príkaz na pravidelné mesačné zrážky možno vydať iba vtedy, ak sa rozhodnutie doručilo dlžníkovi jedným zo spôsobov uvedených v článku 22.
3. Žiadosť a príkaz na pravidelné mesačné zrážky musia byť v súlade s tlačivami, ktorých vzory sú v prílohe III tohto nariadenia.
4. Súd pôvodu zašle príkaz na pravidelné mesačné zrážky doporučeným listom so žiadosťou o potvrdenie prijatia:
 - a) zamestnávateľovi dlžníka alebo banke, v ktorej má dlžník bežný účet a
 - b) najneskôr päť dní neskôr dlžníkovi spolu s rozhodnutím súdu pôvodu a informáciou podľa tlačiva, ktorého vzor je v prílohe IIIa tohto nariadenia.
5. Po prijatí príkazu na pravidelné mesačné zrážky vykoná adresát prvú zrážku. Ak je úplne nemožné, aby vykonával zrážky, adresát o tom informuje súd pôvodu v lehote najneskôr 30 dní od potvrdenia prijatia alebo od poslednej zrážky.
6. Ak bol proti dlžníkovi vydaný príkaz na pravidelné mesačné zrážky, dlžník je povinný informovať veriteľa a súd pôvodu o každej zmene zamestnávateľa alebo bankového účtu.

Článok 35

Príkaz na dočasné zaistenie bankového účtu

1. Veriteľ môže požiadať súd, ktorý koná vo veci samej, o vydanie príkazu banke v inom členskom štáte, v ktorej má dlžník bankový účet na dočasné zaistenie označeného bankového účtu. Žiadosť a príkaz na dočasné zaistenie bankového účtu musia byť v súlade s tlačivami, ktorých vzory sú v prílohe IV tohto nariadenia.
2. Súd rozhodne do 8 dní o žiadosti veriteľa bez toho, aby dlžníka upovedomil o tejto žiadosti a bez toho, aby mu umožnil vyjadriť sa. Príkaz na dočasné zaistenie bankového účtu vydá, ak sa domnieva, že žiadosť veriteľa je zjavne opodstatnená a že existuje vážne riziko neplnenia zo strany dlžníka.
3. Príkaz na dočasné zaistenie:

- a) súd zašle doporučeným listom so žiadosťou o potvrdenie prijatia banke, v ktorej má dlžník bežný účet;
 - b) momentom prijatia má účinky zákazu každého obratu na bankovom účte, ktorý by majiteľovi účtu znemožnil zaplatenie sumy uvedenej v príkaze na dočasné zaistenie.
4. Súd informuje veriteľa a dlžníka o vydaní príkazu na dočasné zaistenie doporučeným listom s doručenkou, akonáhle tento príkaz nadobudol účinky podľa odseku 3 písm. b).
 5. Dlžník môže požiadať o zrušenie príkazu na dočasné zaistenie súd, ktorý ho vydal, a ktorý rozhodne do 8 dní. Súd môže jeho žiadosti vyhovieť, prípadne môže vyžiadať od dlžníka zloženie záruky.
 6. Príkaz na dočasné zaistenie stráca účinky, akonáhle súd nariadi jeho zrušenie alebo ak nerozhodne do 8 dní, a najneskôr vydaním rozhodnutia vo veci samej. Po vydaní rozhodnutia vo veci samej možno príkaz na dočasné zaistenie nahradiť príkazom na pravidelné mesačné zrážky, ak o to veriteľ požiada podľa článku 34.

Rozhodnutie, ktoré ruší príkaz na dočasné zaistenie, zašle súd banke doporučeným listom so žiadosťou o potvrdenie prijatia.

Článok 36

Poradie pohľadávok na výživné

Pohľadávky na výživné sa uhrádzajú prednostne pred všetkými ostatnými dlhmi dlžníka, vrátane dlhov vyplývajúcich z nákladov výkonu rozhodnutia.

Kapitola VII

Verejné listiny a dohody

Článok 37

Vykonateľnosť verejných listín a dohôd

Verejné listiny vydané a vykonateľné v jednom členskom štáte, ako aj dohody medzi účastníkmi, ktoré sú vykonateľné v členskom štáte, sa uznávajú a sú vykonateľné podľa článku 25 ako rozhodnutia.

Článok 38

Výkon verejných listín a dohôd

1. Ustanovenia kapitoly VI sa podľa potreby uplatnia na uznávanie a výkon vykonateľných verejných listín a dohôd medzi účastníkmi. Príslušný orgán členského štátu, v ktorom je verejná listina alebo dohoda medzi stranami vykonateľná, vydá na žiadosť niektorého zo zainteresovaných účastníkov výpis z listiny na tlačive, ktorého vzor je v prílohe II tohto nariadenia.
2. Dlužník, ktorý chce uplatniť ustanovenia článkov 34 a 35, sa môže obrátiť na súd podľa miesta svojho obvyklého pobytu.

Kapitola VIII

Spolupráca

Článok 39

Ústredné orgány

1. Každý členský štát určí jeden ústredný orgán alebo niekoľko ústredných orgánov na pomoc pri uplatňovaní tohto nariadenia a vymedzí ich územnú alebo funkčnú právomoc.
2. Ak členský štát určil niekoľko ústredných orgánov, písomný styk sa uskutočňuje priamo s príslušným ústredným orgánom. Ak sa podanie zašle nepríslušnému ústrednému orgánu, tento postúpi podanie príslušnému ústrednému orgánu a informuje o tom odosielateľa.
3. Členské štáty oznámia Komisii v lehote šiestich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia:
 - a) názvy, adresy a spôsoby komunikácie ústredných orgánov určených podľa tohto článku;
 - b) jazyky, v ktorých ústredné orgány môžu prijímať podania.

Členské štáty oznámia Komisii akúkoľvek zmenu týchto informácií.

Komisia poskytne tieto informácie verejnosti.

Článok 40

Všeobecné funkcie

Ústredné orgány poskytujú informácie o vnútroštátnych právnych predpisoch a praxi vo veciach vyživovacej povinnosti a prijímajú opatrenia na zlepšenie uplatňovania tohto nariadenia a na prehĺbenie vzájomnej spolupráce. Na tento účel sa využije Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci vytvorená rozhodnutím č. 2001/470/ES.

Článok 41

Spolupráca v jednotlivých prípadoch

1. Ústredné orgány spolupracujú v jednotlivých prípadoch na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia. Na tento účel prijímú všetky potrebné kroky, priamo alebo prostredníctvom verejných orgánov alebo iných inštitúcií, na:
 - a) zhromažďovanie a výmenu informácií:
 - (i) o situácii veriteľa a dlžníka, pričom sa na tento účel využijú najmä články 44 až 47,
 - (ii) o každom začatom konaní, alebo
 - (iii) o každom vydanom rozhodnutí;
 - b) poskytovanie informácií a pomoc veriteľom, ktorí sú účastníkmi konania na ich území;
 - c) uľahčenie dosiahnutia dohody medzi veriteľmi a dlžníkmi, mediáciou alebo inými metódami a uľahčenie cezhraničnej spolupráce na tento účel.
2. Ak o to požiada veriteľ, ktorý má obvyklý pobyt v členskom štáte, môže ho zastupovať:
 - a) ústredný orgán členského štátu, na území ktorého sa nachádza súd, ktorý koná vo veci vyživovacej povinnosti, alebo
 - b) ústredný orgán členského štátu výkonu.

Na účely tohto odseku zahŕňa zastupovanie všetky kroky na dosiahnutie vydania rozhodnutia, ako aj vlastného vymoženía výživného.

Článok 42

Spôsob práce

1. Veriteľ môže buď priamo, alebo prostredníctvom ústredného orgánu členského štátu svojho obvyklého pobytu, požiadať ústredný orgán členského štátu o pomoc podľa článku 41.

Veriteľ môže podať svoju žiadosť súdu podľa miesta svojho obvyklého pobytu, ktorý prijme opatrenia potrebné na jej postúpenie a vykonanie v spolupráci s ústredným orgánom svojho členského štátu.

2. K žiadosti o pomoc sa pripoja všetky dostupné informácie, ktoré môžu uľahčiť jej vybavenie.
3. S výhradou odseku 4 ústredné orgány, verejné orgány a iné inštitúcie podľa článku 41, ako aj osoby určené týmito orgánmi, poskytujú svoju pomoc bezplatne.
4. Od veriteľa možno požadovať, aby sa podieľal na nákladoch zastúpenia podľa článku 41 ods. 2. Od veriteľa, ktorý v členskom štáte svojho obvyklého pobytu spĺňa podmienky na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci nemožno požadovať žiadny príspevok.
5. Každý ústredný orgán znáša svoje vlastné náklady.

Článok 43

Zasadnutia

1. Na účely uľahčenia uplatňovania tohto nariadenia sa ústredné orgány pravidelne schádzajú.
2. Tieto zasadnutia sa zvolávajú podľa rozhodnutia č. 2001/470/ES o vytvorení Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci.

Článok 44

Prístup k informáciám

1. Za podmienok uvedených v tejto kapitole poskytujú ústredné orgány prístup k informáciám, ktoré umožňujú uľahčiť vymáhanie výživného. Tieto informácie sa poskytujú na účely dosiahnutia týchto cieľov:
 - a) zistenie miesta pobytu dlžníka;
 - b) zistenie majetku dlžníka, najmä výšky a povahy jeho príjmov;
 - c) zistenie zamestnávateľa dlžníka;

- d) zistenie bankových účtov dlžníka.
2. Informácie uvedené v odseku 1 zahŕňajú aspoň tie, ktoré majú k dispozícii správne a iné orgány príslušné v členských štátoch v týchto oblastiach:
 - a) dane a poplatky,
 - b) sociálne zabezpečenie, vrátane výberu príspevkov do sociálnej poisťovne od zamestnávateľov zamestnancov,
 - c) registre obyvateľstva,
 - d) majetkové registre,
 - e) registrácia motorových vozidiel,
 - f) centrálné banky.
 3. Prístup k informáciám podľa tohto článku nevyžaduje za žiadnych okolností vytvorenie nových registrov v členskom štáte.

Článok 45

Zasielanie informácií

1. Veriteľ sa môže obrátiť na dožadujúci ústredný orgán členského štátu svojho obvyklého pobytu prostredníctvom súdu podľa miesta svojho obvyklého pobytu, ktorý odošle jeho žiadosť, ak sa domnieva, že je v súlade s podmienkami stanovenými v tejto kapitole.
2. Žiadosť o poskytnutie informácií zašle ústredný orgán druhému ústrednému orgánu na tlačive, ktorého vzor je v prílohe V tohto nariadenia.
3. Žiadosť o poskytnutie informácií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. a) možno podať kedykoľvek. Žiadosť o poskytnutie informácií uvedených v článku 44 ods. 1 písm. b), c) a d) možno podať, ak veriteľ môže predložiť výpis z rozhodnutia podľa článku 28 alebo výpis z listiny podľa článku 38 ods. 1.
4. Okrem tlačiva uvedeného v odseku 1 môže dožiadany ústredný orgán požadovať od dožadujúceho ústredného orgánu predloženie doplnkových písomností potrebných na dosiahnutie niektorého z cieľov uvedených v článku 44 ods. 1.
5. Vyžaduje sa preklad doplnkových písomností, ak len dožiadany členský štát neupustí od tejto požiadavky. Najneskôr šesť mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia členské štáty informujú Komisiu o svojom rozhodnutí požadovať alebo nepožadovať preklady podľa tohto odseku.

Komisia poskytne tieto informácie verejnosti.

Ak sa žiadosť o poskytnutie informácií podá na podnet veriteľa, ktorému sa poskytla úplná alebo čiastočná právna pomoc, preklad zabezpečí pre veriteľa dožadujúci orgán bezplatne.

6. Informácie zašlú dožiadané orgány dožadujúcim orgánom. Ak dožiadaný orgán nemôže poskytnúť požadovanú informáciu, bezodkladne o tom informuje dožadujúci orgán, pričom uvedie dôvody, prečo ju nemôže poskytnúť.

Článok 46

Použitie informácií

1. Dožadujúci ústredný orgán, ktorému sa zašle informácia, ju bez meškania postúpi súdu, ktorý mu zaslal žiadosť podľa článku 45 ods. 1. Potom ako poskytne informáciu súdu, dožadujúci ústredný orgán ju odstráni zo svojich záznamov..
2. Informáciu poskytnutú podľa tohto nariadenia smie použiť výlučne súd a len na účely uľahčenia vymáhania výživného. Súd však môže postúpiť túto informáciu bez toho, aby ju poskytol veriteľovi, orgánom príslušným na doručovanie súdnych alebo mimosúdnych písomností, ako aj orgánom príslušným na výkon rozhodnutia. Po jej použití tieto orgány informáciu odstránia zo svojich záznamov..
3. Súd smie uchovávať informáciu poskytnutú podľa tohto nariadenia iba tak dlho, ako je potrebné na uľahčenie vymáhania výživného. Informáciu nemožno uchovávať viac než jeden rok.

Článok 47

Informovanie dlžníka

Dožiadaný ústredný orgán oznámi dlžníkovi:

- a) informácie, ktoré poskytol a spôsob, akým ich získal;
- b) označenie adresátov týchto informácií;
- c) podmienky, za ktorých sa tieto informácie smú použiť podľa tohto nariadenia;
- d) práva a spôsoby opravných prostriedkov, ktoré má dlžník k dispozícii podľa vnútroštátnych právnych predpisov prijatých na vykonanie smernice 95/46/ES;
- e) kontaktné údaje kontrolného orgánu zriadeného na vykonávanie smernice 95/46/ES tak v členskom štáte dožadujúceho ústredného orgánu, ako aj v členskom štáte dožiadaného ústredného orgánu,

pokiaľ dožadujúci ústredný orgán neuviedol v žiadosti o poskytnutie informácií podanej podľa článku 45 ods. 2, že by oznámenie týchto skutočností dlžníkovi mohlo ohroziť vymoženie výživného ; v takom prípade dožiadaný ústredný orgán odloží informovanie dlžníka na dobu, ktorá nesmie presiahnuť 60 dní.

Kapitola IX

Všeobecné a záverečné ustanovenia

Článok 48

Vzťah k iným nástrojom Spoločenstva

1. Vo veciach vyživovacej povinnosti toto nariadenie nahrádza nariadenie (ES) č. 44/2001 a nariadenie (ES) č. 805/2004.
2. Článok 19 nariadenia (ES) č. 1348/2000 sa neuplatní vo veciach vyživovacej povinnosti.
3. S výhradou odseku 2 nemá toto nariadenie vplyv na uplatňovanie nariadenia (ES) č. 1348/2000 a nariadenia (ES) č. 1206/2001.

Článok 49

Vzťahy k iným právnym nástrojom

Vo vzťahoch medzi členskými štátmi má toto nariadenie prednosť pred dohovormi a zmluvami, ktoré sa vzťahujú na veci upravené týmto nariadením, a ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty.

Článok 50

Zmeny a doplnenia príloh

Všetky zmeny a doplnenia príloh tohto nariadenia sa prijmu konzultačným postupom podľa článku 51 ods. 2.

Článok 51

Výbor

1. Komisii pomáha výbor zložený zo zástupcov členských štátov, ktorému predsedá zástupca Komisie.
2. Ak sa uvádza odkaz na tento odsek, uplatní sa konzultačný postup podľa článku 3 rozhodnutia 1999/468/ES s prihliadnutím na ustanovenie jeho článku 7 ods. 3.

Článok 52

Prechodné ustanovenie

1. Ustanovenia tohto nariadenia sa vzťahujú iba na konania začaté, písomnosti úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na dohody uzatvorené po dni začatia jeho uplatňovania.
2. Avšak:
 - a) články 12 a 21 o rozhodnom práve sa uplatnia na konanie začaté pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia, ak s tým všetci účastníci výslovne alebo inak jednoznačne vyjadrili súhlas;
 - b) články 27 a 36 o výkone sa uplatnia na rozhodnutia a verejné listiny vyhlásené za vykonateľné podľa nariadenia (ES) č. 44/2001 alebo potvrdené ako európske exekučné tituly podľa nariadenia (ES) č. 805/2004 ku dňu začatia uplatňovania tohto nariadenia;
 - c) články 39 a 47 o spolupráci sa uplatnia na všetky konania začaté pred dňom začatia uplatňovania tohto nariadenia.

Článok 53

Nadobudnutie účinnosti

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. januára 2008.
2. Toto nariadenie sa uplatňuje od 1. januára 2009, s výnimkou článku 22 ods. 3, článkov 39 a 45 ods. 5, ktoré sa uplatňujú dňom nadobudnutia účinnosti.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*

PRÍLOHA
PRÍLOHA I

VÝPIS Z ROZHODNUTIA VO VECI VYŽIVOVACEJ POVINNOSTI

(Článok 28 nariadenia Rady... o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti²⁵)

1. Členský štát

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Súd

2.1. Názov:

2.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

2.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

3. Navrhovateľ

3.1. Meno:

3.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

3.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

3.4. Štát:

3.5. Tel. (*):

3.6. E-mail (*):

4. Žalovaný

4.1. Meno:

4.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

4.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

4.4. Štát:

4.5. Tel. (*):

4.6. E-mail (*):

(* Nepovinný údaj)

²⁵ Ú. v. EÚ L...

5. Rozhodnutie

5.1. Výška výživného

- Mena:** Euro [Libra šterlingov] Cyperská libra Česká koruna
 Estónska koruna Maďarský forint Maltská líra Lotyšský lats
 Litovský litas Slovenská koruna Švédska koruna Slovinský toliar
 Poľský zlotý Iné (upresniť):

5.2. Splatnosť

5.2.1. Výživné na úhradu v jednej sume a splátke

5.2.2. Výživné na úhradu čiastočne v jednej splátke.....

V tomto prípade uveďte výšku jednorazovej splátky:

5.2.3. Výživné na úhradu v opakovaných splátkach (upresniť výšku sumy, pokiaľ sa líši od výšky výživného uvedenej v bode 5.1):

Týždenne.....

Mesačne.....

Inak (upresniť).....

5.3. Indexácia

Ak je suma uvedená v bode 5.2.3 indexovaná, uveďte mieru indexácie:

Indexácia sa uplatňuje od:

Dátum:

Podpis a/alebo pečiatka príslušného orgánu:

PRÍLOHA II

VÝPIS Z LISTINY VO VECI VYŽIVOVACEJ POVINNOSTI

(Článok 38 nariadenia Rady... o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti²⁶)

1. Členský štát

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Povaha listiny

2.1. Verejná listina.....

vystavil (totožnosť a miesto vystavenia):

dňa (dátum):

2.2. Dohoda medzi účastníkmi.....

dojednaná v (miesto):

dňa (dátum):

3. Veriteľ

3.1. Meno:

3.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

3.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

3.4. Štát:

3.5. Tel. (*):

3.6. E-mail (*):

²⁶ Ú. v. EÚ L...

4. Dlížník

4.1. Meno:

4.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

4.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

4.4. Štát:

4.5. Tel. (*):

4.6. E-mail (*):

(* Nepovinný údaj)

5. Obsah listiny

5.1. Výška výživného

Mena: Euro [Libra šterlingov] Cyperská libra Česká koruna

Estónska koruna Maďarský forint Maltská líra Lotyšský lats

Litovský litas Slovenská koruna Švédska koruna Slovinský toliar

Poľský zlotý Iné (upresniť):

5.2. Splatnosť

5.2.1. Výživné na úhradu v jednej sume a splátke

5.2.2. Výživné na úhradu čiastočne v jednej splátke

V tomto prípade uveďte výšku jednorazovej splátky:

5.2.3. Výživné na úhradu v opakovaných splátkach (upresniť výšku sumy, pokiaľ sa líši od výšky výživného uvedenej v bode 5.1):

Týždenne.....

Mesačne.....

Inak (upresniť).....

5.3. Indexácia

Ak je suma uvedená v bode 5.2.3 indexovaná, uveďte mieru indexácie:

Indexácia sa uplatňuje od:

Dátum:

Podpis a/alebo pečiatka príslušného orgánu:

PRÍLOHA III

PRÍKAZ NA OPAKOVANÉ MESAČNÉ ZRÁŽKY

(Článok 34 nariadenia Rady... o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti²⁷)

1. Členský štát

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Súd

2.1. Názov:

2.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

2.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

3. Navrhovateľ

3.1. Meno:

3.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

3.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

3.4. Štát:

3.5. Tel. (*):

3.6. E-mail (*):

3.7. Bankové údaje:

Medzinárodné číslo bankového účtu (IBAN):

Identifikačný kód banky (BIC):

²⁷ Ú. v. EÚ L...

4. Dlžník

4.1. Meno:

4.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

4.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

4.4. Štát:

4.5. Tel. (*):

4.6. E-mail (*):

(* Nepovinný údaj)

5. Žiadosť o opakované zrážky

5.1. Dátum vydania rozhodnutia, ktorým bola určená výška výživného:

5.2. Výška sumy, ktorá sa má poukázať mesačne:

Mena: Euro [Libra šterlingov] Cyperská libra Česká koruna

Estónska koruna Maďarský forint Maltská líra Lotyšský lats

Litovský litas Slovenská koruna Švédska koruna Slovinský toliar

Poľský zlotý Iné (upresniť):

5.3. Indexácia

Ak je suma uvedená v bode 5.2 indexovaná, uveďte mieru indexácie:

Indexácia sa uplatňuje od:

5.4. Adresát

5.4.1 Banka dlžníka:

Medzinárodné číslo bankového účtu (IBAN):

Identifikačný údaj banky (BIC):

5.4.2 Zamestnávateľ dlžníka:

6. Príkaz na zrážku

Žiadosť o opakovanú zrážku sa zamietla.

Bol vydaný príkaz pre:

(adresát uvedený v bode 5.4)

poukázať každý mesiac **zo mzdy** **z bankového účtu v banke:**

(dlžník uvedený v bode 4)

sumu vo výške:

(výška sumy určená v bode 5.2)

v prospech:

(navrhovateľ uvedený v bode 3).

Ak nemožno vykonávať tieto zrážky, ste povinný o tom informovať súd uvedený v bode 2 v lehote 30 dní od doručenia tejto písomnosti alebo od poslednej vykonanej zrážky (článok 29 ods. 4 nariadenia Rady... o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti).

Dátum:

Podpis a/alebo pečiatka príslušného orgánu:

PRÍLOHA III a

INFORMÁCIA PRE DLŽNÍKA, PROTI KTORÉMU BOL VYDANÝ PRÍKAZ NA OPAKOVANÉ MESAČNÉ ZRÁŽKY

(Článok 34 ods. 4 písm. b) nariadenia Rady (...) o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti²⁸)

1. Preskúmanie

Bol voči Vám vydaný príkaz na opakované zrážky. Tento príkaz a rozhodnutie súdu pôvodu sa Vám zasielajú súčasne s touto informáciou.

Máte právo požiadať o preskúmanie rozhodnutia súdu pôvodu, ak ste sa na tento súd nedostavili a:

- 1) ak Vám nebola doručená písomnosť, ktorou sa začalo konanie alebo rovnocenná písomnosť, alebo
- b) ak Vám vyššia sila alebo mimoriadne okolnosti zabránili vzniesť námietku voči nároku na výživné, bez Vášho zavinenia.

Právo na preskúmanie možno uplatniť v lehotední odo dňa doručenia tejto informácie.

2. Výkon

Ak nemáte právny nárok požiadať o preskúmanie rozhodnutia súdu pôvodu podľa bodu 1, alebo ak nechcete žiadať o takéto preskúmanie, ale máte námietky proti výkonu tohto rozhodnutia, môžete sa obrátiť na príslušné orgány štátu, v ktorom sa uskutočňuje výkon podľa článku 33 nariadenia Rady (...) o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti.

Dátum:

Podpis a/alebo pečiatka príslušného orgánu:

²⁸ Ú. v. EÚ L...

PRÍLOHA IV

PRÍKAZ NA DOČASNÉ ZAISTENIE BANKOVÉHO ÚČTU

(Článok 35 nariadenia Rady... o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti²⁹)

1. Členský štát

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Súd

2.1. Názov:

2.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

2.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

3. Navrhovateľ

3.1. Meno:

3.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

3.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

3.4. Štát:

3.5. Tel. (*):

3.6. E-mail (*):

4. Dlužník

4.1. Meno:

4.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

4.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

²⁹ Ú. v. EÚ L...

4.4. Štát:

4.5. Tel. (*):

4.6. E-mail (*):

(* Nepovinný údaj)

5. Žiadosť o dočasné zaistenie bankového účtu

5.1. Dôvody žiadosti (vysvetlite, k akým vážnym rizikám by došlo v dôsledku neplnenia zo strany dlžníka):

5.2. Výška sumy, ktorú je potrebné zaistiť

Mena: Euro [Libra šterlingov] Cyperská libra Česká koruna

Estónska koruna Maďarský forint Maltská líra Lotyšský lats

Litovský litas Slovenská koruna Švédska koruna Slovinský toliar

Poľský zlotý Iné (upresniť):

5.3. Adresát (Banka dlžníka)

5.3.1. Banka:

5.3.2 Medzinárodné číslo bankového účtu (IBAN) dlžníka:

6. Príkaz na dočasné zaistenie bankového účtu

Žiadosť o dočasné zaistenie bankového účtu sa zamietla.

Bol vydaný príkaz pre:

(adresát uvedený v bode 5.3)

zakázať na bankovom účte:

(dlžník uvedený v bode 4)

akýkoľvek obrat, ktorého následkom by sa znížil kreditný zostatok na účte pod sumu:

(suma určená v bode 5.2)

Dátum:

Podpis a/alebo pečiatka príslušného orgánu:

PRÍLOHA V

ŽIADOSŤ O POSKYTNUTIE INFORMÁCIÍ

(Článok 45 nariadenia Rady... o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti³⁰)

1. Členský štát

AT BE CY CZ DE EE EL ES FI FR HU [IE] IT LT LU LV
MT NL PL PT SE SI SK [UK]

2. Navrhovateľ

2.1. Dožadujúci ústredný orgán

2.1.1. Názov:

2.1.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

2.1.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

2.1.4. Tel.:

2.1.5. E-mail:

2.2. Konajúci na žiadosť tohto súdu:

2.2.1. Názov:

2.2.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

2.2.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

2.2.4. Tel.:

2.2.5. E-mail:

3. Adresát – Dožiadaný ústredný orgán

3.1. Názov:

3.2. Ulica a číslo / poštová priehradka:

³⁰ Ú. v. EÚ L...

3.3. Mesto a poštové smerovacie číslo:

3.4. Štát:

3.5. Tel.:

3.6. E-mail:

4. Požadované informácie

4.1. Dlžník

4.1.1. Meno:

4.1.2. Posledná známa adresa:

4.1.3. Iné užitočné informácie (popis, názov predchádzajúceho zamestnávateľa, adresy rodinných príslušníkov, údaje o motorovom vozidle, ktoré dlžník vlastní, údaje o nehnuteľnosti, ktorú dlžník vlastní):

Fotografia pripojená.....

4.2. Požadované údaje

4.2.1. Adresa dlžníka.....

4.2.2. Zamestnávateľ dlžníka.....

4.2.3. Údaje o bankovom účte dlžníka.....

4.2.4. Zistenie majetku dlžníka.....

4.2.5. Výška príjmov dlžníka.....

5. Písomnosti potrebné pre informácie uvedené v bodoch 4.2.2 až 4.2.5 (pripojiť kópiu)

5.1. Rozhodnutie.....

5.2. Verejná listina.....

5.3. Dohoda účastníkov

UPOZORNENIE (článok 47 nariadenia Rady ... o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti):

Dlžníka neinformovať o poskytnutí údajov skôr, ako dožadujúci ústredný orgán upovedomí dožiadaný ústredný orgán

Dlžníka možno informovať o poskytnutí údajov

Dátum:

Podpis a/alebo pečiatka príslušného orgánu: